

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ที่ให้กับสื่อมวลชน ในส่วนที่ช่วยการไหลของข่าวสาร ปี 2532-2534 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ลักษณะ และรูปแบบของบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมแต่ละประเภท ที่การสื่อสารแห่งประเทศไทย มีให้บริการกับสื่อมวลชน ในปี 2532-2534 ตลอดจนเพื่อทราบถึงกระบวนการจัดการ ในการให้บริการแก่สื่อมวลชน รวมถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการให้บริการแก่สื่อมวลชนของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (QUALITATIVE RESEARCH) โดยอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีในการศึกษาที่สำคัญได้แก่ แนวคิดในเรื่องการบริการ (SERVICES) และแนวคิดในเรื่องระบบสื่อสารโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม (TELECOMMUNICATION VIA SATELLITE SYSTEM)

สำหรับแหล่งข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ข้อมูลประเภทเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการในระบบโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า หรือข้อหาเก็บรวบรวมไว้จากแหล่งหนังสือทั่วไปและตามห้องสมุดของสถาบันการศึกษา ห้องสมุดของการสื่อสารแห่งประเทศไทย และข้อมูลประเภทบุคคลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพนักงานของการสื่อสารแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นผู้ให้บริการ และกลุ่มสื่อมวลชนซึ่งเป็นผู้ให้บริการของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

ผลการศึกษาสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ลักษณะและรูปแบบของบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมที่การสื่อสารแห่งประเทศไทย มีให้บริการแก่สื่อมวลชนในปี 2532-2534 ประกอบด้วยบริการหลัก ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท บริการ คือ

1.1 บริการที่เชื่อมโยงการติดต่อสื่อสารผ่านดาวเทียมแบบทางเดียว (ONE-WAY

LINK) มีบริการหลักที่ให้กับสื่อมวลชน สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการใช้งาน จำนวน 6 บริการ คือ บริการโทรเลข บริการให้เช่าวงจรโทรเลข บริการเทเล็กซ์ บริการโทรสาร บริการโทรภาพ และบริการถ่ายทอดโทรทัศน์ระหว่างประเทศผ่านดาวเทียม

1.2 บริการที่เชื่อมโยงการติดต่อสื่อสารผ่านดาวเทียมแบบสองทาง (FULL TWO-WAY LINK) มีบริการหลักที่ให้กับสื่อมวลชนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการใช้งาน จำนวน 4 บริการ คือ บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ บริการให้เช่าวงจรเสียง บริการไทยแพค และบริการให้เช่าวงจรระหว่างประเทศความเร็วสูง

2. ลักษณะการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม

จากการศึกษา พบว่า การให้บริการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมของการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) อยู่ในฐานะรัฐจัดหา (PUBLIC PROVISION) เพื่อการให้บริการถ่ายทอดสัญญาณ (TRANSMISSION SERVICE) ผ่านดาวเทียม INTELSAT V เพื่อการติดต่อสื่อสารภายในประเทศ และผ่านดาวเทียม INTELSAT VI และ VII เพื่อการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศทั่วโลก ในลักษณะและรูปแบบบริการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ รวม 10 บริการหลักแก่ผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นลูกค้าสื่อมวลชน โดยเป็นการให้บริการสื่อสารผ่านดาวเทียมในแบบ FIXED SATELLITE SERVICE ในย่านความถี่ C-BAND ทุกบริการ

3. สื่อมวลชนกับการใช้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม ของ กสท. เพื่อการไหลของข่าวสาร

จากการศึกษา พบว่า สื่อมวลชนใช้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมเป็นสื่อหรือช่องทาง (COMMUNICATIONS CHANNELS) เพื่อช่วยในการไหลของข่าวสารข้อมูลจากแหล่งสารทั่วทุกมุมโลก ไปยังผู้รับสารมวลชน ทั้งการรับ-ส่งข่าวสารในประเภทข้อมูล (DATA) เสียง (VOICE) และภาพ (VIDEO) เพื่อความรวดเร็ว ลับไว เทียงตรง และทันเหตุการณ์อยู่เสมอ โดยมีลักษณะการให้บริการในรูปแบบที่ผสมผสานกันหลายบริการ เพื่อความคล่องตัวและอำนวยความสะดวกในการทำงานด้านข่าว หรือเพื่อการติดต่อสื่อสารทั่วไป ดังนี้

3.1 สื่อสิ่งพิมพ์กับการใช้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม

สื่อสิ่งพิมพ์ผู้มาใช้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมของ กสท. ปี 2532-2534 ส่วนใหญ่ เป็นสื่อหนังสือพิมพ์ทั้งไทย จีน ญี่ปุ่น และภาษาอังกฤษ ฉบับต่าง ๆ ที่มีวางจำหน่ายในประเทศไทย รวมถึงสำนักข่าว ทั้งสำนักข่าวไทย และสำนักข่าวต่างประเทศที่มีสาขาตั้งอยู่ในประเทศไทย ลักษณะการใช้บริการเป็นไปในแบบผสมผสานกันในหลายรูปแบบ ทั้งบริการที่เชื่อมโยงการติดต่อสื่อสารแบบทางเดียวที่มีความจำเป็นต้องใช้บ่อยครั้ง คือ บริการให้เช่าวงจรโทรเลข หรือที่เรียก บริการเครื่องโทรพิมพ์สายตรง ซึ่งเป็นบริการที่สื่อสิ่งพิมพ์ใช้กันมากที่สุด กล่าวคือ

- สำนักหนังสือพิมพ์ ใช้บริการให้เช่าวงจรโทรเลขในประเทศ เพื่อการรับข่าวสารทางเครื่องโทรพิมพ์ ที่เชื่อมโยงการติดต่อโดยตรง กับสำนักข่าวต่างประเทศที่มีสาขาในประเทศไทย โดยเป็นบริการที่ใช้มากที่สุด เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ รับข่าวจากสำนักงานข่าว AP. หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ รับข่าวจากสำนักข่าว UPI. เป็นต้น
- สำนักข่าวต่าง ๆ ใช้บริการให้เช่าวงจรโทรเลขระหว่างประเทศสำหรับสำนักข่าวมากที่สุด ซึ่งเป็นบริการที่ กสท. จัดขึ้นพิเศษเฉพาะ สำหรับสื่อมวลชนได้เช่าใช้บริการ ในราคาต่ำกว่าการใช้บริการให้เช่าวงจรโทรเลขระหว่างประเทศทั่วไป เพื่อการรับข่าวสารทางเครื่องโทรพิมพ์สายตรงที่ส่งตรงมาจากแหล่งข่าวหรือสำนักข่าวในต่างประเทศ เช่น รับข่าวจากสำนักข่าว VISNEWS (HONGKONG) สำนักข่าว NHK (TOKYO) หรือสำนักข่าว CNN (USA) เป็นต้น

สำหรับบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมประเภทอื่นที่สื่อสิ่งพิมพ์มีการใช้ในงานด้านข่าว คือ บริการให้เช่าวงจรเสียง บริการเทเล็กซ์ บริการโทรสาร และบริการไทยแพค

ส่วนบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมที่สื่อสิ่งพิมพ์มีการใช้น้อย เป็นแบบครั้งคราว คือ

บริการโทรเลข บริการให้เช่าวงจรระหว่างประเทศความเร็วสูง บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ และบริการโทรภาพ (ปัจจุบันใช้เครื่อง FAX แทน)

สำหรับบริการที่สื่อสิ่งพิมพ์ไม่มีการขอใช้บริการเลย คือ บริการถ่ายทอดโทรทัศน์ระหว่างประเทศผ่านดาวเทียม

3.2 สื่อโทรทัศน์กับการใช้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม

จากการศึกษา พบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นลูกค้าสื่อมวลชนกลุ่มที่มีการใช้ "บริการถ่ายทอดโทรทัศน์ระหว่างประเทศผ่านดาวเทียม" มากที่สุด ลูกค้าผู้ให้บริการ ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ (3, 5, 7 และ 9) โดยใช้บริการในการถ่ายทอดรายการโทรทัศน์ ทั้งในแบบประจำ (1,200 ชั่วโมงขึ้นไป) ด้านรับ และแบบครั้งคราว (ต่ำกว่า 1,200 ชั่วโมง) ด้านรับและส่งสัญญาณภาพ คือ

รายการถ่ายทอดโทรทัศน์แบบประจำ (ด้านรับ) ส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทอดรายการประเภทข่าว เหตุการณ์ทั่วไปของโลก ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง จากแหล่งสาร หรือสำนักข่าวในต่างประเทศที่มีเครือข่ายระหว่างประเทศ เช่น สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าว BBC สำนักงานข่าวซินหัว ฯลฯ

รายการถ่ายทอดโทรทัศน์แบบครั้งคราว (ด้านรับ) รายการส่วนใหญ่ที่ กสท.ทำการถ่ายทอด โดยการรับเข้าจากต่างประเทศ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ คือ รายการประเภทข่าวทั่วไป ประเภทข่าวกีฬา ประเภทข่าวบันเทิง และประเภทสารคดี

รายการถ่ายทอดโทรทัศน์แบบครั้งคราว (ด้านส่ง) คือ รายการโทรทัศน์ที่สถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ของไทย หรือ อาจเป็นสำนักข่าวต่างประเทศสาขาที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ต้องการถ่ายทอดรายการข่าวในประเทศ ส่งออกไปยังแหล่งข่าวในต่างประเทศ ลักษณะรายการที่ถ่ายทอดส่วนใหญ่แบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ คือ ประเภทข่าวทั่วไป ประเภทข่าวกีฬา ประเภทข่าวบันเทิง และประเภทสารคดี เช่นเดียวกับการถ่ายทอดรายการโทรทัศน์แบบครั้งคราว ด้านรับ

สำหรับบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมประเภทอื่น ที่สื่อโทรทัศน์มีการใช้งานบ้างเป็นแบบครั้งคราว หรือใช้น้อย คือ บริการให้เช่าวงจรโทรเลข บริการเทเล็กซ์ และบริการโทรสาร

ส่วนบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม ที่สื่อโทรทัศน์ ไม่มีความจำเป็นในการใช้บริการ ในปัจจุบัน ได้แก่ บริการโทรเลข บริการให้เช่าวงจรเสียง บริการไทยแพค บริการโทรภาพ (ใช้บริการโทรสารแทนกรณีจำเป็นต้องใช้งาน) และบริการให้เช่าวงจรระหว่างประเทศความเร็วสูง

3.3 สื่อวิทยุกระจายเสียงกับการใช้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม

จากการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนด้านวิทยุกระจายเสียง มีการใช้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม INTELSAT ประเภทต่าง ๆ ในปี 2532-2534 จากการสื่อสารแห่งประเทศไทยน้อยที่สุดในบรรดาสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เนื่องจากบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม INTELSAT ที่ กสท. ให้บริการเป็นแบบ FIXED SATELLITE SERVICE : FSS แต่โดยธรรมชาติและลักษณะงานของสื่อวิทยุ ซึ่งเป็นงานข่าวด้านการกระจายเสียงออกอากาศทางสถานีวิทยุ ซึ่งเหมาะที่จะใช้บริการสื่อสารผ่านดาวเทียมในแบบ BROADCAST SATELLITE SERVICE : BSS มากกว่า แต่เป็นบริการที่ กสท. ไม่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการด้านนี้

สื่อวิทยุกระจายเสียงมีการใช้งานบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมบางประเภท เพื่อการติดต่อสื่อสารทั่วไปในแบบครั้งคราว กรณีมีความจำเป็นต้องใช้ เพื่อประกอบการรายงานข่าวทางวิทยุ เช่น การใช้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ เพื่อการสัมภาษณ์ หรือ รายงานสอบถามข่าวเหตุการณ์ที่ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม หรืออาจเพื่อการติดต่อสื่อสารในด้านอื่นทั่วไป เช่นเดียวกับการใช้บริการให้เช่าวงจรโทรเลข เพื่อการรับข่าวสารทางเครื่องโทรพิมพ์ บริการเทเล็กซ์ บริการโทรสาร บริการไทยแพค เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนมีการใช้งานบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมเพื่อช่วยในการทำงานด้านข่าว และการติดต่อสื่อสารทั่วไป เพื่อการไหลของข่าวสารข้อมูลจากแหล่งสารต้นทางไปยังผู้รับสารปลายทาง ซึ่งเป็นมวลชนกลุ่มเป้าหมาย (TARGET AUDIENCE) สื่อมวลชนมีการใช้บริการในลักษณะที่เป็นการผสมผสานกันในหลายรูปแบบบริการที่ กสท. มีให้บริการ

ทั้งบริการให้เช่าวงจรโทรเลข บริการโทรสาร บริการเทเล็กซ์ บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ
ที่มีการใช้มากในสื่อสิ่งพิมพ์ และบริการถ่ายทอดโทรศัพท์ระหว่างประเทศผ่านดาวเทียม ซึ่งเป็น
บริการที่สื่อโทรศัพท์มีความจำเป็นในการใช้บริการมากที่สุด โดยสื่อวิทยุมีการใช้บริการโทรคมนาคม
ผ่านดาวเทียม INTELSAT จาก กสท. น้อยที่สุด

4. กระบวนการจัดการในการให้บริการแก่สื่อมวลชน ในส่วนที่ช่วยการไหลของข่าวสาร
จากการศึกษาพบว่า การสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งอยู่ในฐานะรัฐจัดหา (PUBLIC PROVISION)
เพื่อการให้บริการถ่ายทอดสัญญาณ (TRANSMISSION SERVICE) บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม
ประเภทต่าง ๆ แก่สื่อมวลชน ในปี 2532-2534 ต้องถือปฏิบัติในการดำเนินการให้บริการตาม
พระราชบัญญัติ จำนวน 3 ฉบับ คือ พรบ. โทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 พรบ. วิทยุคมนาคม
พ.ศ. 2498 และ พรบ. การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 และดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้อง
กับนโยบายของรัฐ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) และ
แผนวิสาหกิจ ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2532-2536 ที่สนับสนุนการพัฒนาระบบสื่อสาร
ภายในและระหว่างประเทศ โดยเน้นในเรื่องการให้คุณภาพบริการที่ดี

ในการศึกษา วิเคราะห์ถึง การให้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมของการสื่อสารแห่ง
ประเทศไทย มีลักษณะที่แสดงถึงการให้บริการ 6 ประการ คือ

1. ความเป็นมืออาชีพและความชำนาญ ในฐานะองค์กรหลัก ผู้ให้บริการถ่ายทอดสัญญาณ
การติดต่อสื่อสารผ่านดาวเทียม INTELSAT แต่เพียงองค์กรเดียวในประเทศ มีกระบวนการจัดการ
ในการให้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมแก่สื่อมวลชน ในด้านการถ่ายทอดโทรศัพท์ผ่านดาวเทียม
ด้านการรับ-ส่งข่าวสารของสำนักข่าว ด้านบริการส่งข้อมูลความเร็วสูง เพื่อการพิมพ์หนังสือพิมพ์ข้าม
ชาติ และด้านการให้บริการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ระหว่างประเทศ โดยมีความพร้อมทั้งทางด้าน
บุคลากร (PEOPLE) ผู้ชำนาญงานและมีความเป็นมืออาชีพ ในเทคโนโลยีระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม
เพื่อการให้บริการแก่สื่อมวลชนใช้เป็นช่องทางช่วยการไหลของข่าวสารข้อมูล ทั้งภายในและระหว่าง
ประเทศทั่วโลก โดยมีการนำสมรรถนะของระบบดาวเทียมสื่อสาร INTELSAT มาดำเนินการให้
บริการตามความต้องการใช้งานของสื่อมวลชนอย่างเพียงพอ และอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ให้บริการ โดยการปลูกฝัง อบรมให้พนักงาน กสท. ผู้ให้บริการมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ใช้บริการ เช่น มีทัศนคติที่รักลูกค้า ไม่ราคาฉ้อลูกค้า โดยถือการบริการเป็นการรักษาลูกค้าไว้ด้วย และมีพฤติกรรมสนใจแก้ปัญหา และให้บริการอย่างเป็นกันเองด้วยความคล่องแคล่ว ฉับไว

3. การเข้าถึงง่ายและมีความยืดหยุ่น หมายถึง การจัดการในเรื่องการอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าสื่อมวลชนผู้มาติดต่อใช้บริการ ทั้งในเรื่องสถานที่ตั้ง เวลาในการให้บริการ ตลอดจนระบบการให้บริการที่รวดเร็ว และมีความยืดหยุ่นตามความต้องการของสื่อมวลชนผู้ใช้บริการ โดยจัดโครงการ "บริการดี มีน้ำใจ ยิ้มหวาน ของ กสท." เพื่อคัดเลือก "ที่ทำการดีเด่น" ที่มีคุณสมบัติการให้คุณภาพบริการที่ดีเป็นประจำทุกปี

4. มีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ ในบริการที่ให้แก่อสื่อมวลชนผู้ใช้บริการอย่างคุ้มค่าเงินค่าใช้จ่าย รวมถึงการดูแลเอาใจใส่การให้บริการอย่างเต็มที่

5. การค้นพบ มีลักษณะการให้บริการที่เมื่อเกิดสิ่งใดผิดพลาดเกิดขึ้น กสท. สามารถแก้ไขหรือควบคุมสถานการณ์ไว้ในวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นข้อยุติที่ยอมรับได้ทั่วไป

6. ความมีชื่อเสียงและน่าเลื่อมใส สื่อมวลชนมีความเชื่อถือการสื่อสารแห่งประเทศไทยในการให้บริการ หรือให้ผลตอบแทนการลงทุนที่คุ้มค่าใช้จ่ายในการให้บริการ อันหมายถึงการได้รับบริการที่ดีและให้คุณค่าเพิ่ม ทั้งในส่วนของสื่อมวลชนผู้ใช้บริการ และ กสท. ในฐานะองค์กรผู้ให้บริการ

5. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการให้บริการ สรุปได้ 4 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีผลกระทบต่อกระบวนการจัดการในการให้บริการแก่อสื่อมวลชนที่ กสท. ผู้ให้บริการต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการให้บริการ หรือปรับปรุงลักษณะและรูปแบบของบริการประเภทต่าง ๆ ทั้งบริการใหม่และเก่า รวมถึงอัตราค่าใช้บริการ เพื่อสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

2. นโยบายของรัฐ เป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดทิศทาง การดำเนินงานของภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ควรต้องมีระบบวิธีการควบคุมดูแล การจัดหาที่ดี ในทิศทางที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดอัตราประโยชน์สูงสุดทั้งแก่ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ

3. ความต้องการของผู้ใช้ ควรต้องมีการพัฒนาแนวคิดหรือการฝึกอบรม เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานบริการโทรคมนาคมได้เรียนรู้ หรือเปิดรับวิทยาการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดความต้องการมากขึ้น

4. ความพร้อมด้านเศรษฐกิจ แม้จะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยโดยรัฐให้การส่งเสริมสนับสนุน และผู้มีความต้องการสูง แต่หากไม่มีความพร้อมด้านเงินลงทุน ย่อมไม่สามารถพัฒนา ปรับปรุง หรือดำเนินการให้บริการโทรคมนาคมของประเทศ ให้เจริญรุดหน้าต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาทั้งหมดนี้ พบว่ารัฐควรเน้นนโยบายในการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคมอย่างจริงจัง เนื่องจากปัจจุบันยังขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง เพื่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรมมากขึ้น

2. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากร เพื่อเป็นนักวิจัยอาชีพ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมให้เพิ่มมากขึ้น

3. ปรับปรุงกฎหมาย และนโยบายของรัฐ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศ โดยนำปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินการให้บริการ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง แผนงานด้านการตลาด และพัฒนาการนำเทคโนโลยีระบบดาวเทียมสื่อสารมาใช้ประโยชน์ ในกิจการด้านสื่อสารมวลชน และผู้ให้บริการกลุ่มอื่น ให้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นอย่างทั่วถึง เพื่ออัตราประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม

4. การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ถึง ลักษณะการให้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมที่ให้แก่สื่อมวลชนโดยรัฐจัดหา น่าจะมีการวิจัยในแนวทางศึกษาถึงการให้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมดวงอื่น เพื่อให้เกิดแนวคิดที่เป็นประโยชน์ในเชิงศึกษาเปรียบเทียบ ที่ให้แก่สื่อมวลชนในส่วนที่ช่วยการไหลของข่าวสารให้สมบูรณ์ และมีทางเลือกมากยิ่งขึ้น